

TWEETALIG ONDERWIJS

Nederlands-Duits VMBO Onderwijs in
provincie limburg

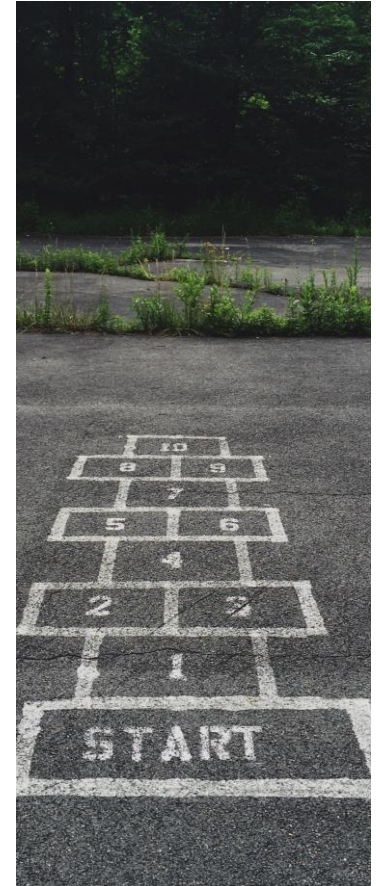

service science factory

■ ■ ■ research | business | education

SAMENVATTING

De geografische ligging van de provincie Limburg, in het zuiden van Nederland, en grenzend aan zowel België als Duitsland, maakt de provincie een mooie locatie voor multiculturele uitwisselingen. Ook voor het onderwijs, maar met name voor de arbeidsmarktkansen van jongeren, biedt de regio talrijke mogelijkheden. Dit rapport presenteert de bevindingen van een onderzoek naar de behoefte en toegevoegde waarde van tweetalig onderwijs Nederlands-Duits op het vmbo in Limburg. Voor het onderzoek hebben de onderzoekers gebruik gemaakt van *best practice* voorbeelden, (diepte-)interviews met relevante stakeholders en vragenlijsten onder leerlingen en hun ouders. Op deze manier is zowel kwalitatieve als kwantitatieve informatie verzameld om conclusies te kunnen trekken. Op basis van deze aanpak stellen de onderzoekers de introductie van een versterkt Duits programma op het vmbo voor om de tweetaligheid Nederlands-Duits te bevorderen. Dit is een belangrijke stap voor de culturele uitwisseling met ons buurland en biedt Limburgse vmbo-leerlingen een mooie leerervaring en goede kansen op een passende baan in de Euregio.

SERVICE SCIENCE FACTORY

Service Science Factory (SSF) is onderdeel van Maastricht University. SSF combineert design thinking met academisch onderbouwd wetenschappelijk onderzoek. Inherent aan design thinking is dat er een customer-centric en outside-in aanpak gehanteerd wordt. We zijn gespecialiseerd in de creatieve ontwikkeling van diensteninnovaties. SSF heeft een klantportfolio van meer dan 80 projecten in meer dan 10 verschillende sectoren. De ervaring en expertise die door de jaren vergaard is, vormt een rijk fundament voor het succes van huidige en toekomstige projecten.

10 sectors

SERVICE SCIENCE FACTORY & PROJECT EXPERTS

DOMINIQUE MEYERS

Innovatie Project Leider
UMIO, Service Science Factory

MARK STEINS

Innovatie Project Leider
UMIO, Service Science Factory

TRUDIE SCHILS

Associate Professor Maastricht University
Programma manager Educatieve
onderwijsagenda Limburg
School of Business & Economics, Maastricht
University

service
science
factory

PROJECT TEAM

JOANA BRUZI

Master International Business
Maastricht University
Duits

ANNA MONTERMANN

Master International Business
Maastricht University
Duits

JOLA CALIS

Hotel Management School Maastricht
Hogeschool Zuyd
Nederlands

INES RION

Hotel Management School Maastricht
Hogeschool Zuyd
Nederlands

CLARA CATARINO

Master International Business
Maastricht University
Portugees

CECILE SEMLING

Master International Business
Maastricht University
Duits

MARKO KEULERS

Master International Business
Maastricht University
Duits

ANNA Sojnośćky

Master International Business
Maastricht University
Hongaars

INHOUDSOPGAVE

- Project Introductie
- Literatuuronderzoek

- 4
- 8

- Interviews met Stakeholders
- Inzichten van leerlingen en ouders

- 17
- 25

- Aanbevelingen
- Implicaties

- 41
- 46

PROJECT BRIEFING

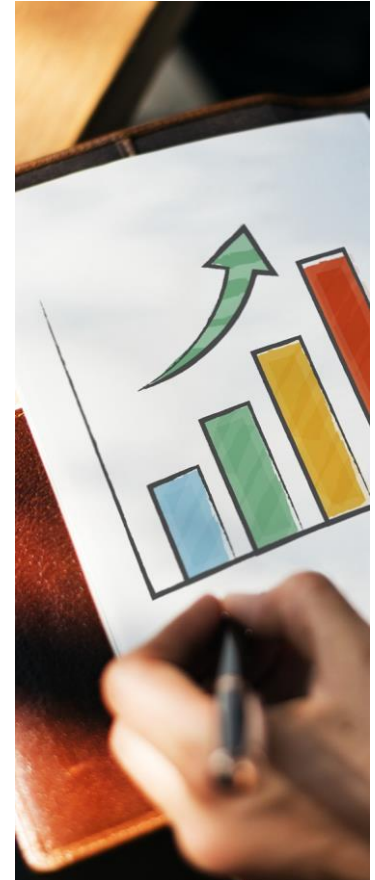
PROBLEEM STELLING

Is er behoefte aan en wat is de toegevoegde waarde van een **Nederlands-Duits tweetalig VMBO** in de provincie Limburg, nu en in de toekomst?

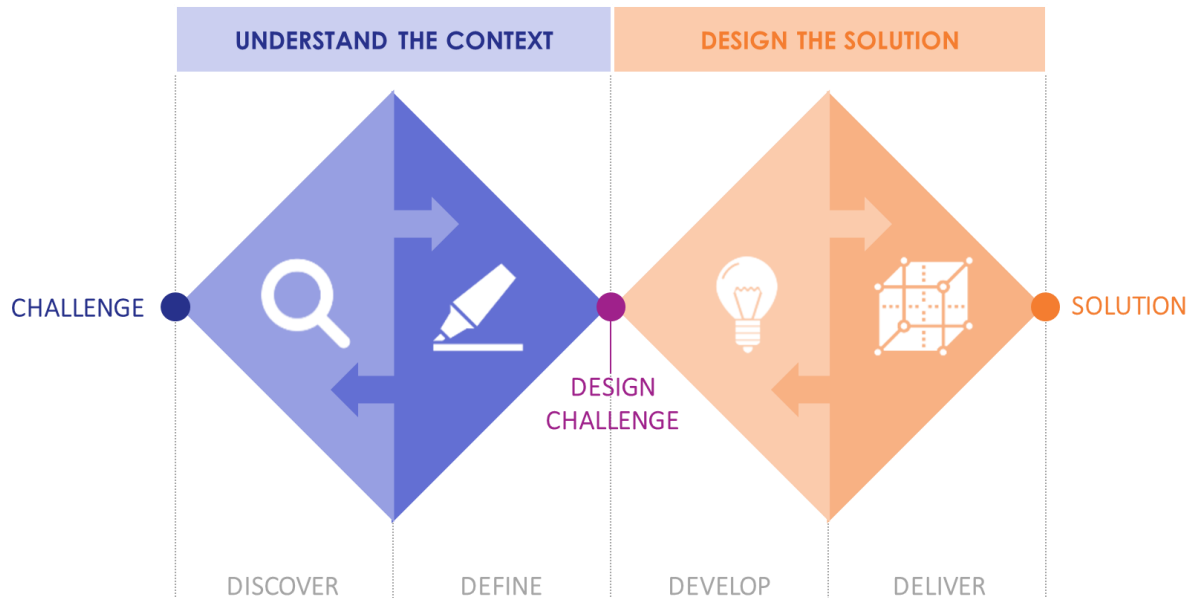
PERSPECTIEF: Holistisch & Gebruikersperspectief

In dit project onderzoeken we hoe hoog de **motivatie** voor een tweetalig VMBO is. Daarbij wordt niet alleen gekeken in hoeverre er interesse is, maar ook of het een factor is bij de school- of studiekeuze van VMBO-leerlingen.

AANPAK

Het project duurde acht weken en volgde de Double Diamond methode. Deze methode vindt zijn oorsprong in design thinking en start met een uitgebreide ontdekkingsfase. Er wordt onderzoek verricht om de context goed te kunnen schetsen en om inzichten van de belangrijkste stakeholders in beeld te brengen. Op basis van dit onderzoek wordt een ontwikkeluitdaging (design challenge) geformuleerd.

TOEGEPASTE ONDERZOEKSAANPAK OM DE BEHOEFTE VOOR TWEETALIG VMBO IN KAART TE BRENGEN

Literatuuronderzoek

Dit onderdeel bevat een **algemene introductie** over:

- Het onderscheid tussen tweetaligheid (bilingualism) en dubbelgeletterdheid (biliteracy)
- Vereisten voor de invoering van tweetalig onderwijs

Interviews

Dit onderdeel presenteert samenvattingen van de **diepte-interviews** gehouden met **Stakeholders**, onder wie:

- VMBO-leerlingen en hun ouders
- Schoolbesturen in het VMBO en MBO
- Kamers van koophandel
- Midden- en kleinbedrijf Limburg
- Grensinformatiepunten
- Experts

Vragenlijsten

Deze paragraaf gaat in op de **kwantitatieve analyse** op basis van de **vragenlijsten**:

- Opzet van de vragenlijsten
- Belangrijkste bevindingen en relevante relaties
- Analyse en aanbevelingen

LITERATUURONDERZOEK

INTRODUCTIE

TWEETALIGHEID EN DUBBELGELETTERDHEID

- **Tweetaligheid** = de vaardigheid om twee talen vloeiend te spreken
- **Dubbelgeletterdheid** = de vaardigheid om twee talen vloeiend te spreken, lezen, luisteren en schrijven
- De meeste onderwijsprogramma's richten zich op dubbelgeletterdheid: leerlingen krijgen taallessen (zowel grammatica als inhoud) in de taal van het moederland en in een tweede taal.
- De **bewezen voordelen** van tweetalige individuen behelzen:
 - Hogere cognitieve prestaties en focus
 - Snellere aanpassing aan veranderingen in de omgeving
 - Minder cognitief verval met ouder worden
 - Hogere schoolprestaties
 - Positievare houding ten aanzien van anderstaligen

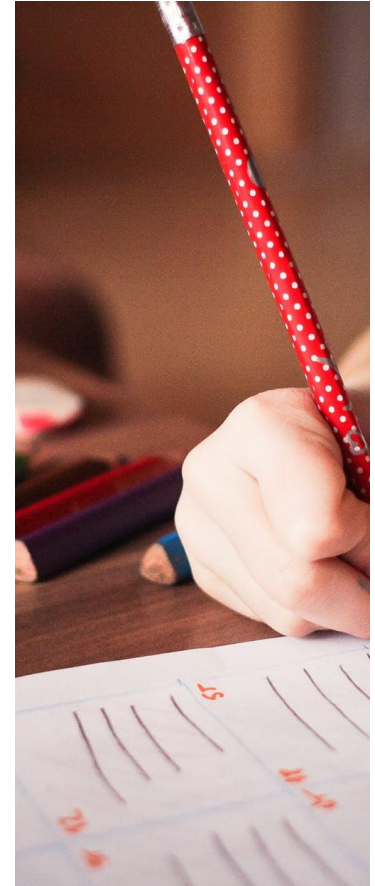

LESSEN VAN TWEETALIGE SCHOLEN IN CALIFORNIA

De kenmerken van effectieve scholen met tweetalige programma's Engels-Russisch of Engels-Spaans:

- Tweetalige programma's worden over de volledige breedte van de school uitgevoerd (taalondersteuning en culturele diversiteit)
- De schoolcultuur benadrukt het succes en volgt studievoortgang op systematische wijze
- Docenten werken samen en geven les in teams
- Docenten beheersten taalverweringsmethoden en hebben uitgebreide taalcompetenties
- Scholen richten zich op de individuele leerlingen en maken gebruik van gedifferentieerde instructie
- Consistent leiderschap ondersteunt en profiteert van de programma's en instructies
- De scholen en de programma's hebben een helder omschreven missie

SUCCESSVERHAAL VAN TWEETALIG ONDERWIJS (TTO) IN NEDERLAND (1/2)

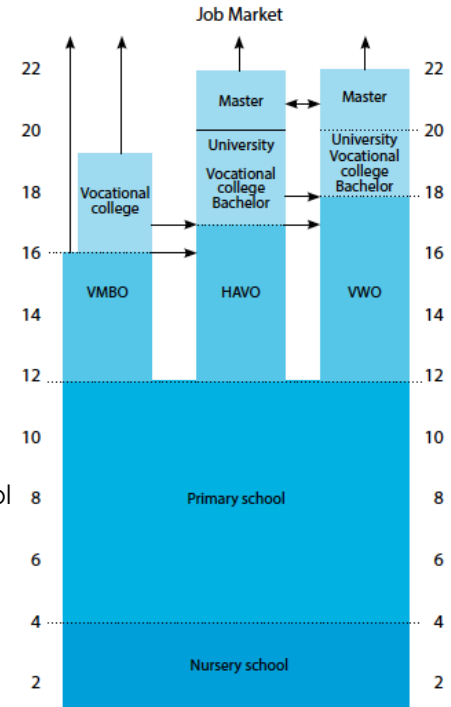

Feiten - TTO

- Minstens 120 middelbare scholen in Nederland, met ongeveer 30.000 leerlingen, bieden tweetalig onderwijs (Nederlands-Engels) aan
- Het merendeel van deze scholen bieden tto aan op het vwo
- Docenten hebben een speciale tto-training gevolgd, gericht op taalvaardigheid en methoden om tweetalig les te geven
- Minstens 50% van de lessen in de onderbouw van de middelbare school en 25% van de bovenbouw wordt in het Engels gegeven

Bevindingen

- Een grote meerderheid van leerlingen die naar de middelbare school gaan, wil graag in het Engels les krijgen (Engels op de basisschool)
- Er zijn geen negatieve effecten gevonden van de Nederlandse taalvaardigheid van leerlingen en de algemene taalvaardigheid is beter bij leerlingen in tweetalig onderwijs
- Het biedt leerlingen een internationaal perspectief

HET EUROPEES PLATFORM/NUFFIC ONDERSTEUNT SCHOLEN MET DE TOEPASSING VAN TWEETALIG ONDERWIJS (2/2)

Het Europees Platform als motivator van tto

- Monitoring van de kwaliteit van tto-scholen namens het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
- Coördinatiepunt voor tweetalig onderwijs – biedt ondersteuning voor scholen in zowel de ontwikkeling als de toepassing van tweetalig onderwijs
- Europees Platform heeft een nationaal netwerk van Nederlandse tweetalige scholen opgezet om de samenwerking tussen tto-scholen te stimuleren
- Elke tto-school benoemt een tto-coördinator om het team van tto-docenten te leiden en de verbinding te leggen tussen het schoolbestuur en de docenten.

Methode: lessen zijn een combinatie van vakinhoudelijke kennis en taal

- Verbetert de woordenschat, het spreken van de taal en het zelfvertrouwen in het spreken
- Stimuleert de ontwikkeling van interculturele kennis en begrip
- Biedt mogelijkheden om de vakken vanuit meerdere perspectieven te bestuderen

VALUAS COLLEGE (VENLO)

EEN AMBASSADEUR VOOR TWEETALIG ONDERWIJS

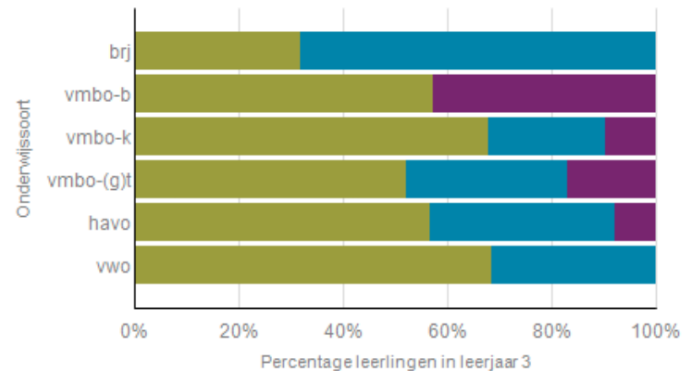
Feiten over Valuas College

- 2500 leerlingen in 2019
- 45% van de leerlingen zit op het VMBO
- 87% van de leerlingen komt uit Venlo en omgeving

Brugklassen

- Tweejarige brugperiode voor leerlingen die instromen in het eerste jaar
- Aan het einde van het tweede jaar wordt het niveau bepaald waarop de leerling verder gaat
- Dit vergroot de kans dat leerlingen onderwijs krijgen dat het beste bij hun past

Will the pupils in grade three in 2018-2019 be at, above or below the level of their primary school recommendation?

- **At the** level of primary school advice
- **Above** level of primary school advice
- **Below** level of primary school advice

VERSTERKT DUIJS IN HET ONDERWIJS TER STIMULERING VAN INTERNATIONALISERING

Versterkt Duits onderwijs

- Aangeboden in 2-5 atheneum en 2-4 havo
- 2 extra lessen Duits per week
- Deelname aan uitwisselingsprogramma's en taalprojecten
- Doel van het versterkt Duits onderwijs is om proficiency level in spreektaal te bereiken
- Er wordt extra aandacht besteed aan communicatievaardigheden

Andere activiteiten om Duits te versterken

- Het Valuacollege werkt samen met Duitse scholen
- Er zijn speciale taalprojecten en uitwisselingsprojecten die de ontwikkeling van de Duitse taal verder bevorderen en het intercultureel begrip verbeteren.

Saarland – een hele regio streeft naar tweetaligheid (1/2)

Feiten over Saarland regio

- De regio Saarland heeft ongeveer 1 miljoen inwoners
- De nauwe banden met Frankrijk en de ligging dicht tegen de grens resulteerden in een "Franse strategie voor Saarland"
- De strategie heeft als doel om Saarland te ontwikkelen als een brugregio en een centrale doorgang van Duitsland naar Frankrijk
- De strategie wordt aangevuld door een visie gericht op intensivering van effectieve meertaligheid, zodat in 2043 Frans officieel als een onderwijstaal toegevoegd wordt in de regio.

Bilingual Tweetalig onderwijs op de kleuterschool als basis

- Ongeveer 220 kleuterscholen (zo'n 40% van alle kleuterscholen in Saarland) bieden tweetalig (Duits-Frans) onderwijs en training aan.
- Training biedt de mogelijkheid om te netwerken met andere tweetalige kleuterscholen, om partnerships te bouwen en te sparren met andere collega's

Saarland – een hele regio streeft naar tweetaligheid (2/2)

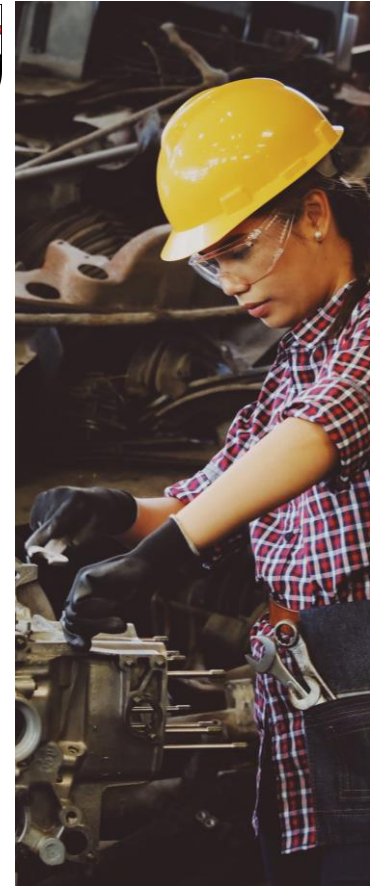

Taalontwikkeling op de basisschool

- Sinds 1994 is Frans een verplicht vak op de basisscholen in de groepen 3 en 4 (Nederland: groepen 5 en 6), en gaandeweg zijn scholen begonnen het aan te bieden vanaf groep 1 (Nederland: groep 3)
- Ondertussen wordt op 46 basisscholen Frans vanaf groep 1 aangeboden.
- In het schooljaar 2018-2019 zijn op vijf basisscholen complete tweetalige onderwijsprogramma's opgezet (meer dan 40% van de vakken in het Frans)

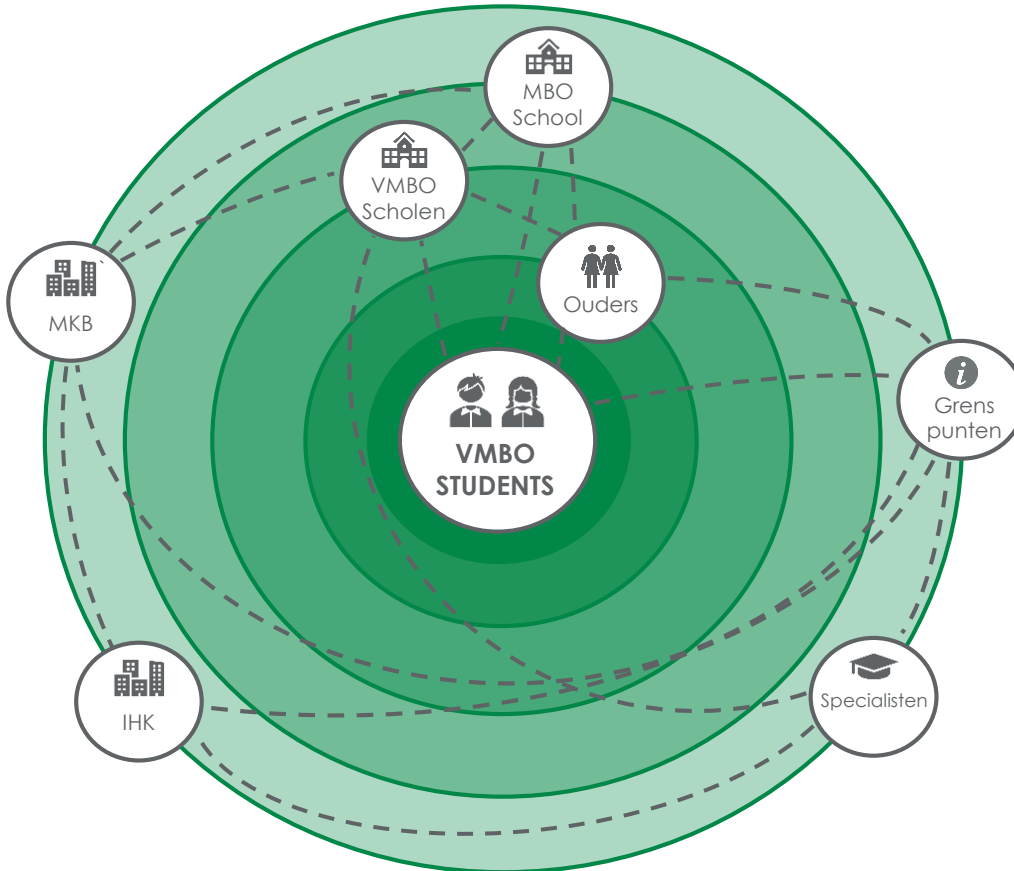
Beroepsopleidingen: grensoverschrijdend onderwijs

- Sinds 2016 hebben beroepsopleidingen hun programma voor buitenlandse talen uitgebreid
- De overeenkomst 'grensoverschrijdend beroepsonderwijs in Saarland-Lorraine' biedt leerlingen de mogelijkheid om theoretische vakken van het duale programma in het thuisland te volgen en de praktische vakken in het buurland.

STAKEHOLDER INZICHTEN

- Tijdens het project zijn diepte-interviews gehouden met verschillende stakeholders
- Het netwerk laat zien welke stakeholders geïnterviewd zijn en hoe ze aan elkaar gerelateerd zijn (de stippellijnen)
- Vmbo-leerlingen vormen het middelpunt van de analyse: de verschillende lagen laten de afstand tussen de verschillende stakeholders en de vmbo leerling zien

Thieu Kikken,
Voorzitter college
van bestuur
schoolbestuur
Midden-Limburg

Jeanette
Oostijen,
directielid mbo-
instelling

*"Zuid-Limburg kan
een internationale
regio zijn"*

*"De grens tussen
Duitsland en
Nederland zit in onze
hoofden. Dit moet
veranderen"*

Guido Beckers,
Rector VMBO School
Maastricht

*"Versterking van
Duits is van groot
belang voor vmbo-
leerlingen in de
regio Roermond"*

Roy Palmen,
voorzitter
college van
bestuur
regio Venlo

*"Een stukje cultuur
moet geïntegreerd
worden in tweetalig
onderwijs. Maak de
leerlingen
enthousiast"*

Het is cruciaal dat cultureel onderwijs op het vmbo-niveau wordt meegenomen

Waarom?

De huidige tendens is dat grensoverschrijdend werk na 2-3 maanden wordt stopgezet vanwege onbegrip over culturele verschillen.

Differentiatie tussen internationalisering en grensoverschrijdende bewegingen is essentieel.

Waarom?

Voor vmbo-leerlingen is grensoverschrijdend werken en het beheersen van de talen van buurlanden meer relevant.

Het is de verantwoordelijkheid van de overheid en politici om grensoverschrijdende 'employability' te creëren.

Waarom?

Dit is de sleutel tot het scheppen van een geïntegreerde markt in de regio.

Martin Unfried

Expert in Europese regionaal en grensoverschrijdend beleid

SCHOOLBESTUREN

Huidige Situatie

- Ervaring met tweetalig onderwijs Nederlands-Engels (tto en Valuacollege)
- Scholen beiden bijna altijd Duitse les aan

Kansen

- Bepaalde regio's in Limburg laten een groot potentieel zien voor tweetalig onderwijs Nederland-Duits of versterking van de lessen Duits
 - Parkstad, Heerlen, Brunssum, Venlo, Kerkrade, Roermond
- Creëer een internationale regio

Uitdagingen

- Gebrek aan motivatie door een groeiend belang van de Engelse taal – minder mensen onder de 30 die het Duits vaardig zijn
- Mogelijkheden voor leerlingen zijn niet duidelijk gedefinieerd

Vereisten

- Begin met Duits op de basisschool
- Financiële ondersteuning
- Samenwerking met Duitsland (uitwisselingsprogramma voor docenten)

GRENSINFORMATIEPUNTEN

Huidige Situatie

- Meer Duitse werknemers werken in Nederland dan andersom
- Tekorten in alle soorten technische banen, kinderdagverblijven, etc.
- Nederlands onderwijs minder gespecialiseerd dan het Duitse

Kansen

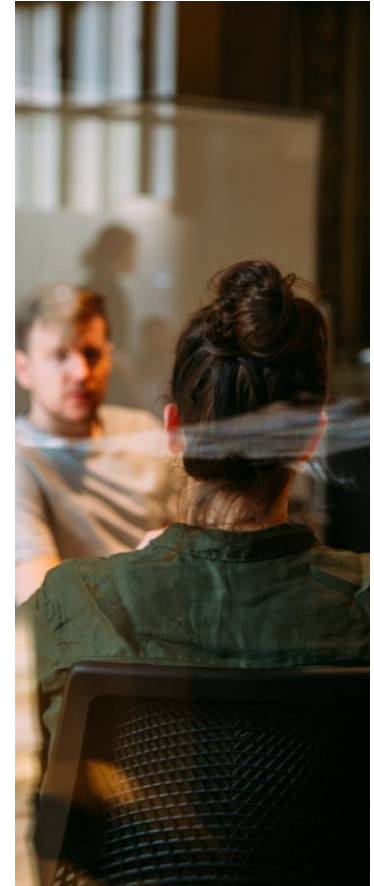
- Culturele uitwisseling
- Bied Nederlandse werknemers de optie om in een Duits bedrijf te werken

Uitdagingen

- Culturele verschillen, zoals bijvoorbeeld dat het Duitse werkklimaat formeler is
- Het salaris is vaak hoger in Nederland

Vereisten

- Cultureel leren en samenwerking tussen de belangrijkste stakeholders

IHK AKEN

Huidige Situatie

- Hogere vraag dan aanbod van leerlingen met een technische opleiding
 - Duitse bedrijven werven momenteel niet in Nederland
 - Aandeel van Nederlanders dat in Duitsland werkt is laag
-

Kansen

- Duitse bedrijven zijn geïnteresseerd in alle leerlingen met een technische opleiding
 - Nederlandse werknemers vergroten de diversiteit in bedrijven
-

Uitdagingen

- Meeste Duitse bedrijven bieden geen ondersteuning aan voor het forenzen over de grens heen of taalcursussen
 - Nederlandse bedrijven ervaren vergelijkbare (vmbo) aanbod tekorten
-

Vereisten

- Duitse taalvaardigheid is nodig om intern te kunnen communiceren

MKB LIMBURG

Huidige Situatie

- Tekort aan personeel domineert het Nederlandse werkklimaat
- Technische opleidingen matchen niet met de vraag vanuit bedrijven

Kansen

- In sommige technische banen kan beheersing van de Duitse taal een voordeel zijn, bijvoorbeeld in de landbouw

Uitdagingen

- Onderwijs zou georiënteerd moeten zijn op de werkomgeving, persoonlijke ontwikkeling wordt gerespecteerd maar niet ondersteund

Vereisten

- Match tussen vraag vanuit bedrijven en onderwijsaanbod

LEERLINGEN &
OUDERS

OUDER ANALYSE

- **N = 20**
- 46% kan een gesprek voeren in het Duits
- 30% kan zelfs vloeiend Duits spreken en schrijven
- 3-4 mensen in hun persoonlijke netwerk spreekt Duits
- 94% zou hun kind kunnen helpen met Duitse vraagstukken
 - 2 uur per week is daarbij de gemiddelde ondersteuning thuis
- 52% zou hun kind voor een tweetalig Nederlands-Duits programma hebben ingeschreven.
- 65% wil betalen voor tweetalig onderwijs
 - 210€ per schooljaar is het gemiddelde bedrag dat men hiervoor wil betalen

STUDENTEN

Huidige Situatie

- Het huidige onderwijssysteem biedt al enkele uitdagingen aan leerlingen (wiskunde, Duits, dyslexie, etc.)
- 69% van de leerlingen heeft geen kennis van de Duitse taal

Kansen

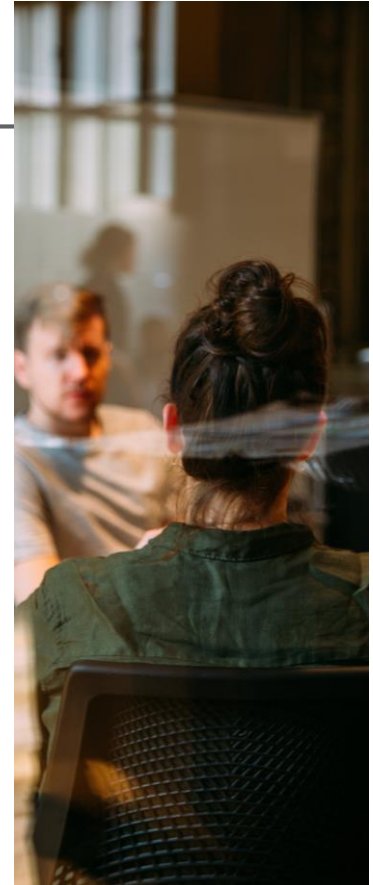
- Leerlingen vinden dat hun ouders een belangrijke bron van ondersteuning zijn
- Uitgebreide communicatievaardigheden kunnen nuttig zijn om te reizen
- Het opnemen van grensoverschrijdende uitstapjes kan motiverend werken

Uitdagingen

- Het leren van Engels wordt verkozen boven het leren van Duits
- Leerlingen verwachten dat een tweetalig onderwijsprogramma >50% meer inzet zal vragen en willen daar geen vrije tijd voor inleveren

Vereisten

- Beschikbaarheid van aanvullend online lesmateriaal ter ondersteuning
- Certificaten die de participatie valideren

STUDENTEN SEGMENTATIE

Segmentatie is een marketingstrategie die is gericht op het samenvoegen van klanten/gebruikers in segmenten met vergelijkbare behoeften en antwoorden op bepaalde onderzoeksvragen. Deze strategie maakt het mogelijk om verschillende marketingstrategieën voor groepen te ontwikkelen, afgestemd op hun specifieke gedragskenmerken.

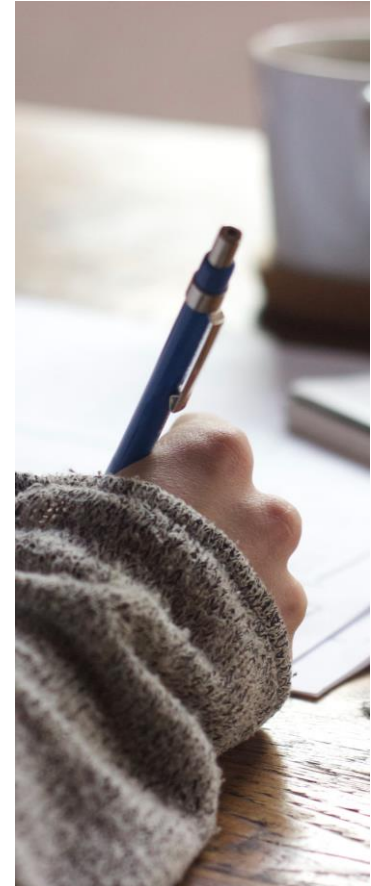
Zelfvertrouwen
↑
↓
Enthousiasme

ZEKERE studenten geloven in hun capaciteiten en zijn niet bang voor nieuwe academische uitdagingen. Ze zijn uitgesproken en assertief.

ONZEKERE studenten missen zelfvertrouwen en geloven altijd dat veranderingen in hun schoolactiviteit extra werk en verhoogde moeilijkheid betekenen.

ENTHOUSIASTE studenten zijn avontuurlijk en staan open voor nieuwe ideeën. Dus zien ze nieuwigheid meestal op een positieve manier en zouden ze een tweetalig programma willen proberen.

ONGEINTERESSEERDE studenten zijn niet betrokken bij aspecten die niet expliciet vereist zijn. Zo zien ze over het algemeen nieuwe ideeën negatief en zouden ze aanvankelijk een tweetalig programma afwijzen.

STUDENTEN SEGEMENTATIE

+/- 100 korte interviews met vmbo-leerlingen uit Venlo, Landgraaf en Sittard

Twee gedragskenmerken verschilden tussen de geïnterviewde leerlingen:

'Zelfvertrouwen'

- Vertrouwen in eigen kunnen in het algemeen en studievaardigheden in het bijzonder

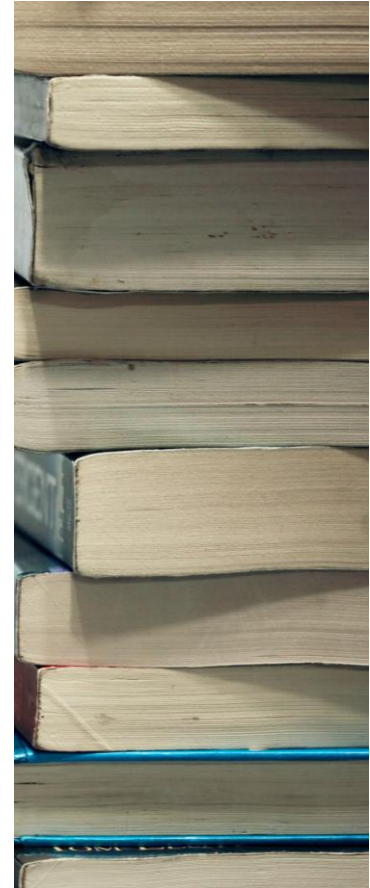
'Enthousiasme'

- Bereidheid om deel te nemen aan een Nederlands-Duits tweetalig programma

PERSONA ONTWIKKELING

- De ontwikkeling van personas is een marketinginstrument dat fictieve karakters creëert, die verschillende klanten/gebruikers typeren
- Personas zijn geen echte personen, maar gebaseerd op onderzoeksinzichten. De personas zijn vertegenwoordigers van subgroepen van respondenten in het onderzoek, in dit geval vmbo-leerlingen
- Voor de ontwikkeling van personas is het belangrijk dat
 - Er op een individuele manier naar leerlingen wordt gekeken en dat leerling-centrisch denken wordt gemotiveerd
 - Er begrip is van het gedrag, behoeften, keuzes en voorkeuren van leerlingen
- Personas worden dan gebruikt om
 - Maatwerk en communicatiestrategieën aan de verschillende types aan te bieden
 - De beste leerling ervaring te ontwikkelen voor elk type

PERSONA ONTWIKKELING

CLUELESS CAS

PROACTIVE
PAULA

„LET'S TRY" LOES

„NO WAY" NOAH

ZELFVERTROUWEN

Laag

Hoog

Laag

Hoog

ENTHOUSIASME

Laag

Hoog

Hoog

Laag

BESLISSINGS- FACTOREN

Ouders, afstand
tot thuis, vriendenDroombaan
bereiken,
reputatie

Vrienden, ouders

Droombaan
bereiken,
reputatie

PRIORITEIT

Minimale inzet

Eigenaar van
eigen toekomstVermijdt
conflictenHoudt vast aan
een gedefinieerd
pad

DE LEERLINGEN

CLUELESS CASS

Zelfvertrouwen

Laag

Enthousiasme

Laag

PERSOONLIJKHEID

Timide en makkelijk te beïnvloeden

INVLOEDEN

- Ouders
- Afstand tot thuis
- Vrienden

PERSOONLIJKE BEHOEFTE

- Gemak van voltooien
- Minimale inzet
- Erbij horen

DE LEERLINGEN

PROACTIVE PAULA

Zelfvertrouwen Hoog

Enthousiasme Hoog

PERSONLIJKHEID

zelfverzekerd en ambitieus

INVLOEDEN

- Droomjob bereiken
- Reputatie

PERSOONLIJKE BEHOEFTEN

- Vooroplopen op peers
- Eigenaar van eigen toekomst
- In voor een uitdaging

DE LEERLINGEN

“LET’S TRY” LOES

INVLOEDEN

- Vrienden
- Ouders

PERSOONLIJKE BEHOEFTEN

- met de groep mee
- Vermijdt conflict
- Matig avontuurlijk

Zelfvertrouwen

Laag

Enthousiasme

Hoog

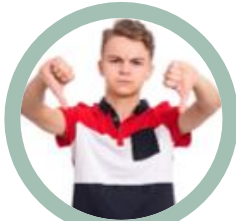

PERSOONLIJKHEID

Onzeker & beïnvloedbaar

DE LEERLINGEN

“NO WAY” NOAH

Zelfvertrouwen Hoog

Enthousiasme Laag

PERSOONLIJKHEID

Extravert & besluitvaardig

INVLOEDEN

- Droomjob bereiken
- Reputatie

PERSOONLIJKE BEHOEFTE

- Houdt vast aan gedefinieerd pad
- Vermijdt alternatieven

LEERLINGEN VRAGENLIJSTEN

Analyse van relaties

- Relaties tussen verschillende constructen uit de leerling vragenlijst zijn geanalyseerd om
 - Tot een beter begrip te komen van trends en de positie van leerlingen
 - Bepaalde ideeën die tijdens de interviews naar voren kwamen te valideren en te overdenken

LEERLINGEN ANALYSE

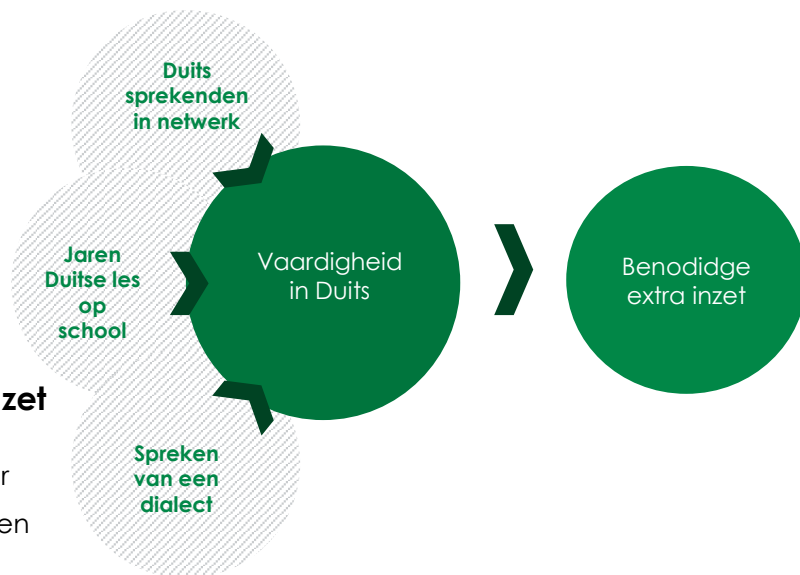
- N = 200
 - 54% van de respondenten zijn jongens
 - 46% een meisje
- 2-3 mensen in hun persoonlijke netwerk spreken Duits
 - 34% geeft aan dat de mening van hun vrienden belangrijk is voor hun keuze
 - 56% geeft aan dat de mening van hun ouders belangrijk is voor hun keuze
- Gemiddeld heeft men zo'n 2-3 jaar Duits gehad op school
 - 47% kan een gesprek voeren in het Duits, 4% kan vloeiend Duits spreken en lezen
- 47% denkt dat ze een betere baan kunnen vinden als ze Duits spreken
 - De gemiddelde bereidheid om te kiezen voor tweetalig onderwijs Nederlands-Duits is 3.5 op een schaal van 0 tot 10.

LEERLING VRAGENLIJST: SIGNIFICANTE RELATIES

Relaties met Duitse vaardigheid

- Zoals verwacht, hangt het aantal Duitssprekenden in het netwerk en de jaren dat leerlingen Duits hebben gehad, maar ook het spreken van een Limburgs dialect, significant positief samen met de Duitse vaardigheid
 - ▶ Dit benadrukt het belang van vroeg starten met Duitse lessen

Vaardigheid in Duits en benodigde extra inzet

- Bijna vanzelfsprekend zien leerlingen die minder goed zijn in Duits dat tweetalig onderwijs van hen extra inzet vraagt

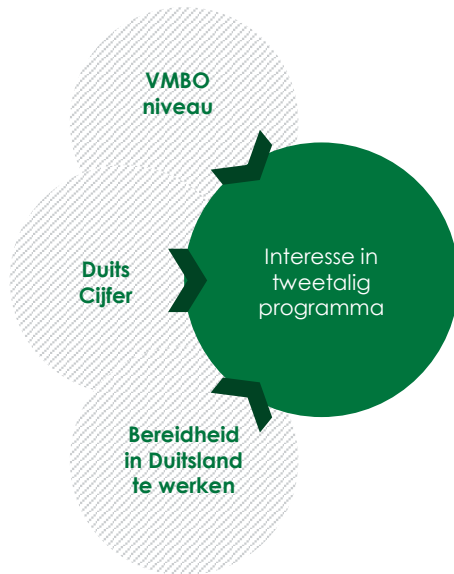
LEERLING VRAGENLIJST: SIGNIFICANTE RELATIES

Relaties met bereidheid tot werken in Duitsland

- Leerlingen die meer Duitssprekenden in het netwerk hebben, tonen een hogere bereidheid om te werken in Duitsland
 - ▶ Suggereert dat contact met de Duitse taal en cultuur de kans vergroot om over de grens te werken, en daarmee het aantal toekomstmogelijkheden vergroot
- Leerlingen in theoretische leerwegen tonen een hogere bereidheid om te werken in Duitsland
 - ▶ Dit ondanks dat de tekorten op de arbeidsmarkt zich bevinden in de technische beroepen, juist ook in de praktische leerwegen.

LEERLING VRAGENLIJST: SIGNIFICANTE RELATIES

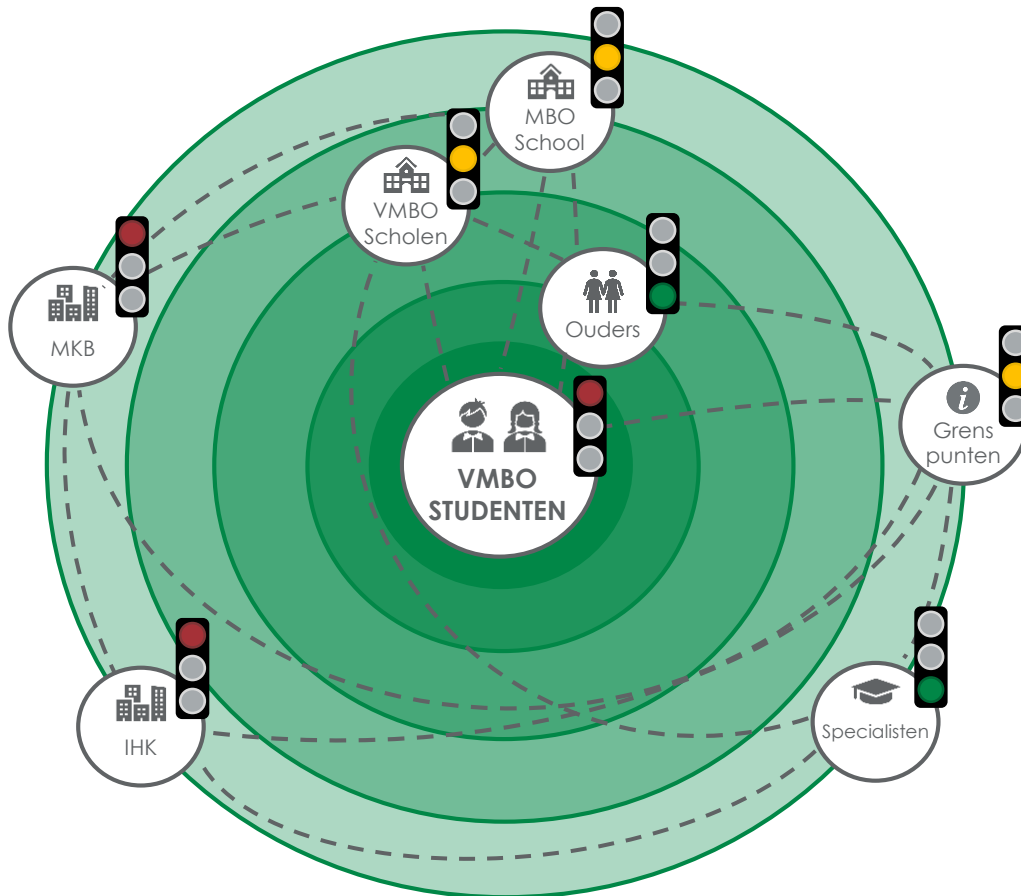

Relaties met interesse in tweetalig onderwijs Nederlands-Duits

- Meer interesse in tweetalig onderwijs op de hogere vmbo-niveaus
 - ▶ Tweetalig onderwijs kan makkelijker toe te passen zijn op de hogere niveaus van het vmbo
- Eerdere negatieve resultaten bij Duitse les gaan samen met een lagere interesse in tweetalig onderwijs Nederlands-Duits
 - ▶ Sluit aan bij het idee dat een gebrek aan zelfvertrouwen bij leerlingen in de kans dat ze het programma goed kunnen doorlopen bijdraagt aan hun lage enthousiasme
- In Duitsland werken kan een motivatie zijn voor leerlingen om tweetalig onderwijs te willen volgen
 - ▶ Versterkt het belang van het communiceren van toekomstige baankansen voor leerlingen, als tweetalig onderwijs wordt aangeboden

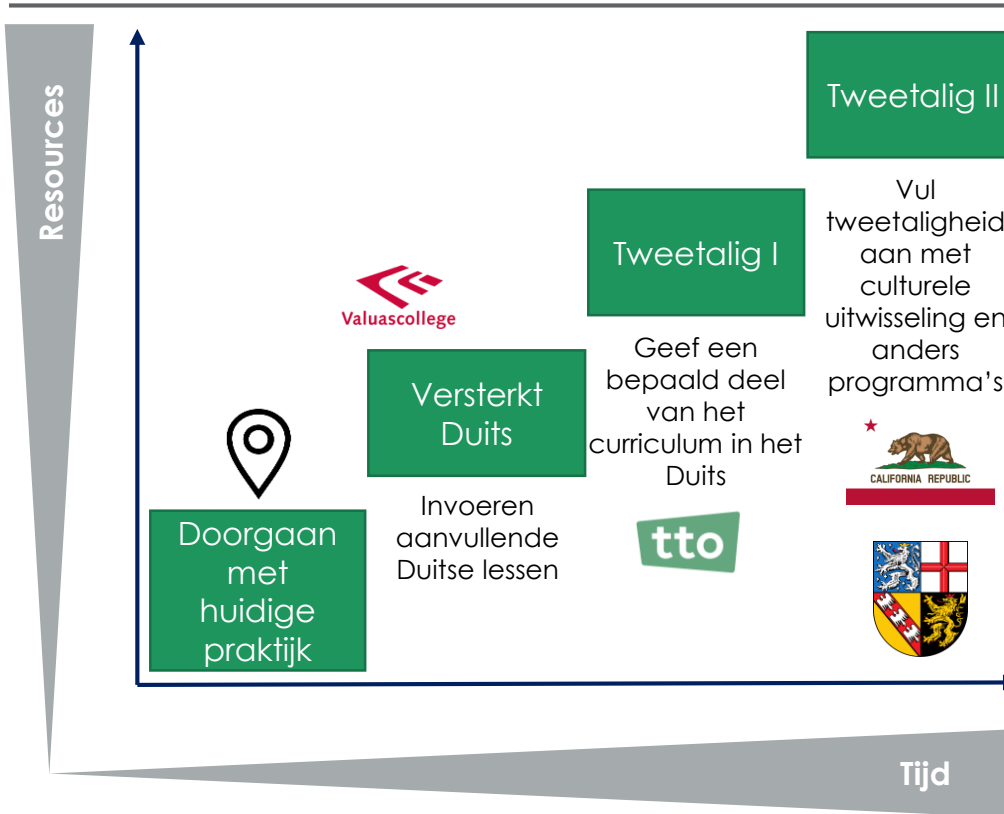

AANBEVELINGEN

- Voor de aanbeveling moeten de standpunten van alle stakeholders in ogenschouw worden genomen
- Human resources en financiële ondersteuning zijn nodig om tweetalig onderwijs te kunnen aanbieden, anders worden de slingskansen belemmerd
- Om tweetalig onderwijs te introduceren, moet er een netwerk zijn dat bewustwording creëert over het belang ervan en ondersteuning biedt. Op dit moment zijn de stakeholders daar niet van overtuigd.

MATE VAN INZET

Tweetalig II breidt het programma uit op een intercultureel niveau en vereist hoge toewijding

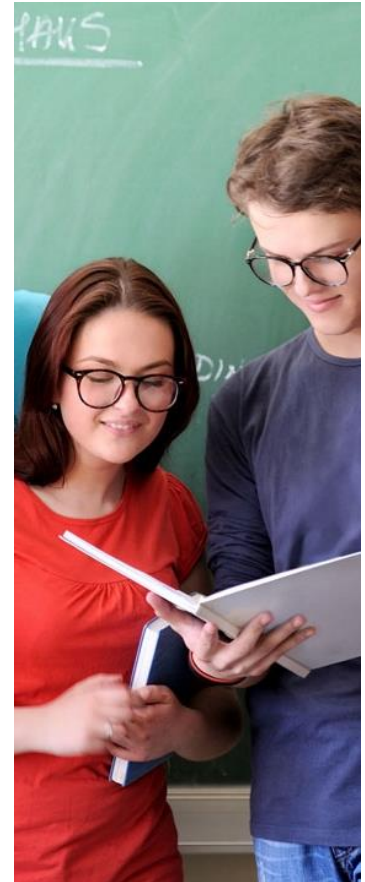
Tweetalig onderwijs is afhankelijk van getrainde docenten en overheidssteun

Versterkt Duits vereist meer inzet en hulpbronnen omdat het om extra-curriculair aanbod gaat

Duitse les is onderdeel van de algemene huidige praktijk in Nederland

DE KRACHT VAN EEN VERSTERKT DUI TS PROGRAMMA

- Tweetalig onderwijs biedt duidelijke voordelen, maar ondermijnende factoren belemmeren de huidige uitvoerbaarheid
- Met versterkt Duits is er een duidelijke stap in de richting van een tweetalig systeem en de invoering kan onderzocht worden op de acceptatie en effectiviteit
- De versterkte Duits lessen moeten een technische inhoud hebben, die gerelateerd is aan de studierichting van de leerling
- De introductie ervan kan mogelijkheden creëren voor leerlingen om hun onderwijsportfolio te verbeteren
- Omdat leerlingen zowel technische zinnen als woordenschat in het Duits leren, zijn ze beter toegerust op eventueel werk in Duitsland, en zullen ze het gemakkelijker hebben als ze met Duitse collega's communiceren
- De ondersteuning van bedrijven kan gebruikt worden als een succesfactor bij de introductie van versterkt Duits. Mogelijkheden tot stages en ondersteuning kunnen de waarde van extra-curriculair aanbod laten zien
- Het programma moet geaccepteerd en gewaardeerd worden door leerlingen, ouders en docenten om succesvol te kunnen zijn

DE STUDENTEN BENADEREN

CLUELESS CAS

- Aanbieden van extra bijles
- Gepersonaliseer de en flexibele leerdoelen en mijlpalen
- Tijdige informatiesessies waarbij ouders worden betrokken

PROACTIVE PAULA

- Tijdige informatie gaande de aanmelding
- Gebruik het enthousiasme en wordt ambassadeur van het programma

„LET'S TRY" LOES

- Coaching ter vergroting van de motivatie
- Aanbieden van flexibele vraag (beoordeling, toets tijden, etc.)
- Focus op het sociale aspect (groepsuitjes, etc.)

„NO WAY" NOAH

- Aanbieden van extra mogelijkheden binnen de gekozen richting
- Specifieke uitjes om het enthousiasme te vergroten

Gepersonaliseerde boodschappen en instrumenten om de verschillende personas te bereiken

Easy Pie Charts

IMPLICATIES

IMPLICATIES & VERVOLGSTAPPEN

- Creëer **BEWUSTWORDING** onder stakeholders over de waarde van het programma. Zoek naar mogelijkheden om ouders en leerlingen te betrekken
- Gebruik best practice voorbeelden als **ORIËNTATIE** en gebruik de inzichten verkregen door het onderzoek. Overweeg Duitse les op de basisschool om een gevoel van natuurlijk leren te ontwikkelen
- Zorg voor structurele ondersteuning door begeleiding van docenten en zorg voor speciale **DIPLOMA'S OF CERTIFICATEN** voor afgestudeerden van het programma
- Activeer Duitse **BEDRIJVEN** om hun ondersteuning te laten zien en laat hen zichzelf op school introduceren. Het aanbieden van stages kan een verlaging van de drempel zijn voor leerlingen om in Duitsland te willen werken.

Vragen? [Contacteer ons!](#)

Service Science Factory

Tongersestraat 49

6211 LM Maastricht

+31 43 388 4488

info@umio.nl

<http://www.servicesciencefactory.com/>

service science factory

■ ■ ■ research | business | education